

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

ВІД ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДО ЯКОСТІ ОСВІТИ

Неведомська Є. О.,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна*

Тимчик О. В.,

*кандидат біологічних наук, доцент,
Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна*

QUALITY EDUCATION TASKS FOR QUALITY EDUCATION

Nevedomjska Je. O.

*PhD in pedagogics, Assistant Professor,
Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine*

Timchik O. V.

*PhD in biology, Assistant Professor,
Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine*

Анотація

У статті розкрито поняття «навчальні завдання», проаналізовано наукову літературу з проблеми застосування навчальних завдань під час навчальної діяльності в школі та вищому навчальному закладі.

Об'єкт дослідження – навчальні завдання в педагогічній діяльності.

Мета – узагальнення типології навчальних завдань залежно від рівня навчальних досягнень студента на чотирьох послідовних рівнях засвоєння наукових понять.

Методи дослідження – аналіз наукової літератури з проблеми дослідження, анкетування студентів та математична обробка результатів.

У результаті дослідження нами узагальнено типологію навчальних завдань і представлено її у вигляді ієрархічної структури залежно від рівня навчальних досягнень студента на чотирьох послідовних рівнях засвоєння наукових понять під час вивчення дисциплін біологічного циклу.

Узагальнена типологія навчальних завдань стане у нагоді викладачам під час навчально-виховного процесу.

Ключові слова: *освіта; навчальні завдання; якість знань; типологія навчальних завдань; рівень навчальних досягнень.*

ABSTRACT

The article deals with the concept of «educational tasks», analyzed the scientific literature on the issue of applying learning tasks during training activities at school and university.

Object of study – learning objectives in educational activities.

The goal – generalization typology of learning tasks depending on the academic achievements of students at four successive levels of assimilation of scientific concepts.

Methods of research – analysis of scientific literature on the study, a survey of students and mathematical processing of results.

The study summarizes the typology of us learning tasks and presents it in a hierarchical structure depending on the academic achievements of students at four successive levels of assimilation of scientific concepts in the study of biological sciences cycle.

Generalized typology of learning tasks will be useful to teachers in the educational process.

Keywords: *education; educational tasks; quality knowledge; typology of educational tasks; the level of educational achievement.*

«Нинішній рівень освіти в Україні, – як зазначено в Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, – не дає їй змоги повною мірою виконувати функцію ключового ресурсу соціально-

економічного розвитку країни і підвищення добробуту громадян... Зміст і організація національної освіти недостатньо переорієнтовані на особистість дитини, на формування у дітей і молоді життєво важливих компетент-

ностей, активної їх соціалізації.» [3, с. 2-3]. З огляду на зазначене, основним завданням Національної стратегії розвитку освіти є «якісна освіта, яка є необхідною умовою забезпечення сталого демократичного розвитку суспільства» [3, с. 5]. А «ключовим завданням освіти у XXI сторіччі є розвиток мислення, орієнтованого на стале майбутнє» [3, с. 3].

Імпульсом до мислительної діяльності служать навчальні завдання. Тому так важливо звернути увагу на якість навчальних завдань, які пропонуються студентам під час навчального процесу.

Мета дослідження полягала в узагальненні типології навчальних завдань залежно від рівня навчальних досягнень студента на чотирьох послідовних рівнях засвоєння наукових понять.

Завдання дослідження: 1) ознайомитися за літературними джерелами з поняттям «навчальні завдання»; 2) охарактеризувати психолого-педагогічні джерела, присвячені дослідженню окресленої проблеми; 3) за результатами анкетування студентів проаналізувати їхнє відношення до виконання навчальних завдань під час навчального процесу; 4) узагальнити типологію навчальних завдань і представити її у вигляді ієрархічної структури залежно від рівня навчальних досягнень студента на чотирьох послідовних рівнях засвоєння наукових понять під час вивчення дисциплін біологічного циклу.

Методи дослідження – аналіз наукової літератури з проблеми дослідження, анкетування студентів та математична обробка результатів.

Ефективність навчання студентів багато в чому залежить від системи навчальних завдань, адже відомо, що завдання і вправи, стимулюючи мислення, уточнюють та поглиблюють наукові поняття, а також формують умови для переносу знань в область практики.

У великому психологічному словнику зазначено: «Завдання, що вимагає від учня відкриття і освоєння в навчальній діяльності загального способу (принципу) розв'язання широкого кола практичних завдань, – це навчальне завдання» [2, с. 566].

Педагогічний словник трактує навчальні завдання як «різноманітні за змістом і обсягом види самостійної навчальної роботи, які виконуються учнями за вказівками учителя, обов'язкова складова процесу навчання й важливий засіб його активізації» [1, с. 128].

У багатьох зарубіжних і вітчизняних дослідженнях (В.П. Беспалько, А.Д. Ботвінников, В.В. Давидов, Д.Д. Зуєв, І.Я. Лернер,

Н.Ю. Матяш, Р.К. Міньяр-Белоручев, В.О. Онищук, В.Ф. Паламарчук, В.Г. Разумовський, О.Я. Савченко, А.І. Уман, І.Е. Унт, Л.М. Фрідман, Г.А. Хоміченко, В.С. Цетлін, В.А. Черкасов, О.Г. Ярошенко) висвітлюються різні проблеми навчальних завдань в шкільній практиці: роль і місце їх у навчанні, класифікація, дидактичні основи застосування, складання завдань школярами як критерій сформованості їхніх умінь. Упровадження 12-бальної системи оцінювання навчальних досягнень учнів загальноосвітніх шкіл поставило перед учителями нове запитання: за допомогою яких навчальних завдань можна достовірно оцінити навчальні досягнення учнів? Це запитання спонукало нас до розробки типології навчальних завдань залежно від рівня навчальних досягнень учнів [4].

Самостійна робота студентів як навчальна діяльність, яка планується, виконується за завданнями, під методичним керівництвом і контролем викладача, але без його прямої участі, стала предметом досліджень учених А.М. Алексюка, В.М. Вергасова, І.І. Ільєсова, В.А. Козакова, А.І. Кузьмінського. Разом з тим аналіз наукової літератури свідчить, що бракує досліджень щодо особливостей навчальних завдань у вищій школі. Крім того, упровадження кредитно-модульної системи у вищі навчальні заклади поставило нове запитання: за допомогою яких навчальних завдань можна достовірно оцінити сформованість в студентів того чи іншого наукового поняття?

Щоб відповісти на це запитання, спочатку ми провели анкетування серед 129 студентів першого курсу – майбутніх психологів, практичних психологів і логопедів Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка і серед 106 студентів першого курсу – філологів Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка з метою виявлення завдань, над якими їм подобається працювати. Запитання анкети були такого змісту:

1. Що Вам більше всього подобається у виконанні навчальних завдань?

2. Які завдання Вам більше всього подобається виконувати (розв'язувати задачі; складати таблиці, схеми, опорні конспекти; давати усну чи письмову відповідь на запитання репродуктивного характеру; міркувати над проблемою; схематично зображувати (об'єкти, явища тощо); спостерігати, експериментувати; фантазувати; творчо уявляти; запитання практичного характеру; свій варіант)?

3. Як Вам краще працювати на занятті:
а) разом з аудиторією (зі всіма студентами); б) самостійно; в) у парі (групі)?

4. За допомогою яких навчальних завдань, на Ваш погляд, можна достовірно оцінити навчальні досягнення студентів?

Відповіді на перше запитання показали, що більшості студентів (понад 70%) подобається цікавий зміст завдань, а також виконувати досліди, спостерігати, досліджувати.

Аналіз відповідей студентів на друге запитання анкети засвідчив, що:

1) ніхто зі студентів не запропонував свій варіант відповіді, а використовували перераховані в анкеті види завдань;

2) більшості студентів подобається працювати над завданнями, які носять практичний характер (68,9%) та передбачають спостереження і експериментування (67,8%), фантазування та творчої уяви (61,9%), міркування над проблемою (54,5%), складання таблиць, схем, опорних конспектів (51,1%);

3) найменше студентам подобається розв'язувати задачі (23,9%) і давати усну чи письмову відповідь на запитання репродуктивного характеру (34,1%);

4) 55% студентів подобається замальовувати об'єкти (процеси тощо);

5) 71% студентів розуміють позитивне значення складання таблиць, схем тощо

для виділення в навчальному матеріалі найсуттєвішого, найголовнішого.

Відповіді на третє запитання анкети в цілому розподілилися майже рівномірно, тобто одній третині студентів імпонує працювати разом з аудиторією, другій третині – самостійно, а третій третині – у парі (групі). Це ми пояснюємо різними індивідуальними особливостями студентів.

Четверте запитання анкети (За допомогою яких навчальних завдань можна достовірно оцінити навчальні досягнення студентів?) викликало певні труднощі в студентів. Вони намагалися перерахувати види навчальних завдань з другого питання анкети, однак чіткої відповіді, які саме завдання виявлять той чи інший рівень знань студентів, не було.

Це запитання й справді є надзвичайно складним, і не тільки для студентів, але й для самих викладачів. Тому важливим є створення таких навчальних завдань, які б дали змогу для контролю різних показників засвоєння знань, а також умінь їх застосувати (достатнього і творчого рівнів складності). Цьому допоможе визначення критеріїв для створення навчальних завдань різного рівня складності (див. табл. 1).

Таблиця 1.

Критерії для створення навчальних завдань різного рівня складності

Рівні навчальних досягнень студентів	Критерії навчальних досягнень студентів	Особливості навчальних завдань
I рівень - початковий - розрізнення	Студент може розпізнати і назвати окремі біологічні об'єкти; наводить елементарні приклади і ознаки біологічних об'єктів; фрагментарно характеризує біологічні об'єкти	<ul style="list-style-type: none"> • Не вимагають логічної переробки фактичного матеріалу. • Тестові завдання на розрізнення: <ol style="list-style-type: none"> а) даного об'єкта (особливостей його будови, функцій) із кількох запропонованих; б) дати відповідь "так" чи "ні"
II рівень - середній - запам'ятовування, репродукція	Студент дає визначення біологічних понять; характеризує загальні ознаки біологічних об'єктів; характеризує будову та функції окремих біологічних об'єктів; наводить прості приклади	<ul style="list-style-type: none"> • Спрямовані на репродуктивну діяльність; • не вимагають створення ніякої нової інформації
III рівень - достатній - розуміння	Студент розкриває сутність біологічних понять; розв'язує типові біологічні вправи та задачі; усвідомлено відповідає на поставлені запитання; наводить влучні приклади; дає порівняльну характеристику явищ і процесів живої природи і робить логічні висновки	<ul style="list-style-type: none"> • Спрямовані на виявлення розуміння засвоєної інформації; • передбачають засвоєння, практичного виконання і умінь розв'язувати завдання на основі засвоєного зразка, але в новій ситуації

IV рівень - високий - рівень трансформації (творчий)	Студент аналізує і розкриває сутність біологічних явищ, процесів, закономірності живої природи; оцінює та характеризує різноманітні біологічні явища і процеси, закони; розв'язує проблемні завдання; узагальнює, систематизує, встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; виявляє особисту позицію щодо біологічних явищ і процесів; творчо використовує знання з осмислення міжпредметних (міжтеми-них) зв'язків	<ul style="list-style-type: none"> • Спрямовані на виявлення уміння творчо застосовувати на практиці в нестандартних ситуаціях здобуті теоретичні знання
--	---	---

На основі вищезазначених критеріїв ми зробили спробу узагальнити типологію навчальних завдань і представити її у вигляді ієрархічної структури залежно від рівня навчальних досягнень студента на чотирьох послідовних рівнях засвоєння наукових понять під час вивчення дисциплін біологічного циклу:

• **I рівень навчальних досягнень студентів - початковий - РОЗРІЗНЕННЯ**

Типологія навчальних завдань: 1. Завдання під час спостереження:

а) назвати біологічні об'єкти, які бачите (спостерігаєте);

б) описати, що бачите (спостерігаєте);

в) охарактеризувати біологічні об'єкти.

2. Завдання, що передбачають роботу з текстом підручника:

а) знайти (і вписати) терміни;

б) знайти (і вписати) означення понять (слід відрізнити означення від опису поняття);

в) знайти головну думку (ознаки біологічних об'єктів) за допомогою спрямованого запитання;

г) дати відповідь на запитання, відповідь на які можна знайти у підручнику.

3. Завдання на розрізнення:

а) відрізнити даний об'єкт із декількох запропонованих;

б) тестові завдання, які передбачають відповідь у вигляді «так» чи «ні»;

в) графічні диктанти, які передбачають відповідь «так» чи «ні» у вигляді графічних символів.

4. Запитання, які передбачають наведення прикладів.

Особливості навчальних завдань: 1) не вимагають логічної переробки фактичного матеріалу; 2) передбачають об'єкт, якому притаманна властивість наочності; 3) забезпечують здійснення акту наочно-образного мислення.

Критерії навчальних досягнень студентів: студент за допомогою викладача або

підручника може розпізнати і назвати окремі біологічні об'єкти; наводить елементарні приклади і ознаки біологічних об'єктів; фрагментарно характеризує окремі біологічні об'єкти.

• **II рівень навчальних досягнень студентів - середній - ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ, РЕПРОДУКЦІЯ**

Типологія навчальних завдань: 1. Завдання під час спостереження:

а) описати ознаки і властивості біологічних об'єктів;

б) визначити загальні ознаки біологічних об'єктів;

в) охарактеризувати загальні ознаки біологічних об'єктів.

2. Завдання, що передбачають роботу з текстом підручника:

а) знайти головну думку (ознаки біологічних об'єктів) без допомоги спрямованого запитання;

б) у запропонованому тексті (ідентичному до тексту підручника) заповнити пропуски словами (термінами);

в) скласти схему у вигляді дерева;

г) скласти таблицю типу «Особливості будови і функції біологічних об'єктів»;

д) скласти таблицю на порівняння біологічних об'єктів.

3. Завдання, що передбачають роботу з біологічними термінами:

а) знайти пару, якщо знаєш походження термінів;

б) знайти пару, якщо знаєш означення поняття;

в) тестові завдання типу:

означення:	а	} терміни;
	б	
	в	
	г	
	д	

г) тестові завдання типу:

термін:	а	} означення понять;
	б	
	в	
	г	
	д	

д) у тексті вставити пропущені терміни;

е) самостійно дати означення поняття.

4. По пам'яті зобразити біологічний об'єкт і позначити його складові частини.

5. На німому малюнку зробити відповідні позначення.

6. Репродуктивні запитання.

7. Тестові завдання, для розв'язання яких необхідне пряме (нетрансформоване) використання знань.

8. Типові задачі, для розв'язання яких необхідне пряме (нетрансформоване) використання знань.

Особливості навчальних завдань: 1) спрямовані на репродуктивну діяльність; 2) не вимагають створення ніякої нової інформації.

Критерії навчальних досягнень студентів: студент самостійно відтворює інформацію: дає визначення окремих біологічних понять; характеризує загальні ознаки біологічних об'єктів; характеризує будову та функції окремих біологічних об'єктів; наводить прості приклади. Студент за допомогою викладача застосовує засвоєну певну кількість інформації для розв'язання простих типових біологічних вправ.

• **III рівень навчальних досягнень студентів - достатній – РОЗУМІННЯ**

Типологія навчальних завдань: 1. Завдання під час спостереження:

а) натуральних біологічних об'єктів (їх малюнків) - порівняти їх будову (що спільного, чим відрізняються) і зробити висновок на основі порівняння;

б) малюнків або схем будови біологічних об'єктів або біологічних процесів (алгоритмів), які містять певні недоліки (помилки) - з'ясувати ці недоліки (помилки) і пояснити у чому вони полягають;

в) незавершених схем будови біологічних об'єктів або біологічних процесів - закінчити схеми, на основі яких зробити висновки.

2. Завдання, що передбачають роботу з текстом підручника:

а) заповнити пропуски словами (термінами) у реченні;

б) скласти схему біологічних процесів типу «ланцюг»;

в) скласти схему біологічних процесів типу «коло»;

г) скласти таблицю типу «Взаємозв'язок будови і функції біологічних об'єктів» і зробити висновки;

д) скласти таблицю на порівняння біологічних об'єктів типу «Спільні та відмінні ознаки біологічних об'єктів» і зробити висновки.

3. Завдання, що передбачають роботу з біологічними термінами:

а) «третій – зайвий» або «хто зайвий» – з переліку термінів, більшість з яких об'єднана загальною ознакою, треба знайти термін, який не має цієї ознаки, і пояснити чому він є зайвим;

б) «обірвати» зайві пелюстки на «ромашці» так, щоб залишена пелюстка відповідала поняттю, яке записане всередині.

4. Запитання, які передбачають продуктивну діяльність (на порівняння, на виявлення суті біологічних понять тощо).

5. Тестові завдання (задачі), які передбачають продуктивну діяльність.

Особливості навчальних завдань: 1) спрямовані на виявлення розуміння засвоєної інформації; 2) передбачають засвоєння практичного виконання і уміння розв'язувати завдання і задачі на основі засвоєного зразка, але у новій ситуації; 3) передбачають евристичну продуктивну діяльність, тобто завдання виконуються не шляхом повного повторення раніше засвоєних операцій, а за аналогією, з використанням засвоєних способів діяльності, але в нових умовах.

Критерії навчальних досягнень студентів: студент самостійно розкриває суть біологічних понять; розв'язує типові біологічні вправи та задачі; усвідомлено відповідає на поставлені запитання; дає порівняльну характеристику явищ і процесів живої природи і робить відповідні висновки.

• **IV рівень навчальних досягнень студентів - РІВЕНЬ ТРАНСФОРМАЦІЇ (ТВОРЧИЙ)**

Типологія навчальних завдань: 1. Завдання під час спостереження:

а) натуральних біологічних об'єктів (їх малюнків) – встановити причинно-наслідкові зв'язки (взаємозв'язок будови і функцій; пристосування у зовнішній будові до умов існування; за особливостями будови передбачити характер живлення тощо);

б) передбачити результати дослідів;

в) пояснити результати дослідів.

2. Завдання, що передбачають роботу з текстом підручника:

а) скласти узагальнюючі схеми, таблиці, опорні конспекти;

б) скласти запитання після опрацювання тексту підручника.

3. Завдання, що передбачають роботу з біологічними термінами: розв'язання кросвордів, чайнвордів, криптограм, метаграм, логотрифів, ребусів, головоломок, загадок.

4. Завдання проблемного характеру:

а) завдання на розв'язання проблеми, які неможливо виконати стандартними прийомами, а відповідні знання треба застосувати у нових умовах;

б) завдання на накопичення нових знань та їх переробку: складання реферату, проведення дослідів.

5. Завдання на узагальнення, встановлення і обґрунтування причинно-наслідкових зв'язків.

6. Завдання, які передбачають використання міжпредметних зв'язків.

7. Творчі завдання: складання власних опорних конспектів, схем, віршів, творів, кросвордів, синквейнів тощо.

Особливості навчальних завдань: спрямовані на виявлення умінь творчо застосувати на практиці в нестандартних ситуаціях одержані теоретичні знання; передбачають продуктивну творчу діяльність.

Критерії навчальних досягнень студентів: студент виявляє міцні і глибокі знання з біології, самостійно обґрунтовано відповідає на запитання; аналізує і розкриває суть біологічних явищ, процесів, закономірності живої природи; оцінює та характеризує різноманітні біологічні явища і процеси, закони; узагальнює, систематизує, встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; виявляє особисту позицію щодо біологічних явищ і процесів; вміє розв'язувати проблемні завдання; може вести дискусію з конкретного питання, використовуючи міжпредметні зв'язки; користується джерелами інформації.

Висновки. Пропонована класифікація навчальних завдань, безумовно, вимагає уточнення, але вона вже зараз дасть змогу викладачам оперативної і достовірно оцінити навчальні досягнення студентів.

Слід зазначити, що викладачу перед використанням навчальних завдань для встановлення якості знань студентів слід ознайомити їх з класифікацією навчальних завдань і навчити працювати з ними.

Підвищенню якості одержаних знань студентів сприятиме застосування різноманітних і різнорівневих навчальних за-

вдань у поєднанні з традиційними формами і методами перевірки знань і вмінь студентів.

Важливим, на нашу думку, є те, щоб навчальні завдання, які використовуються під час опанування певного навчального матеріалу, не були розрізненими, а об'єднувалися однією метою – формування того чи іншого наукового поняття. Тільки за такої умови сукупність навчальних завдань стане системою, тобто цілісним утворенням, що складається з багатьох взаємопов'язаних елементів, де під елементом розуміють складні, ієрархічно організовані структури. Сукупність навчальних завдань стане системою тільки тоді, коли завдання виступають у щільній єдності, створюючи такий логічний ланцюг, кожна ланка якого зв'язана з іншими ланками, і коли провідне місце серед них займають завдання на міркування. Систематичне використання системи навчальних завдань безперечно забезпечить високу якість знань наших студентів.

Перспективи дослідження. Перспективним, на нашу думку, є створення типології навчальних завдань на компетентнісній основі.

Перелік посилань

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
2. Мешеряков Б.Г., Зинченко В.П. Большой психологический словарь / Б.Г. Мешеряков, В.П. Зинченко. – Москва: АСТ-Москва, 2008. – 857 с.
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. – 2013. Режим доступу: <http://pon.org.ua/novyny/2446-nacionalna-strategiya-rozvitku-osviti-v-ukrayini.html>
4. Неведомська Є.О. Типологія навчальних завдань для формування біологічних понять / Євгенія Олексіївна Неведомська // Біологія і хімія в школі. – 2003. – №2. – С. 30-33.

References

1. Honcharenko S.U. Ukrainian Pedagogical Dictionary / S.U. Honcharenko. – K.: Lybid, 1997. – 376 p. (Ukr)
2. Mesheryakov B.G., Zinchenko V.P. A significant psychological dictionary / B.G. Mesheryakov, V.P. Zinchenko. – Moskva: AST-Moskva, 2008. – 857 p. (Rus)
3. National Strategy for Development of Education in Ukraine until 2021. – 2013. Access mode: <http://pon.org.ua/novyny/2446-nacionalna-strategiya-rozvitku-osviti-v-ukrayini.html> (Ukr)

4. Nevedomska Ye.O. Types of learning concepts / Ye.O. Nevedomska // *Biolohiia i objectives for the formation of biological khimiiia v shkoli.* – 2003. – №2. – P. 30-33. (Ukr)

ДИСКУРС ВЗАЄМОДІЇ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ НИНІШНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ЛІТЕРАТУРНОГО ТЕКСТУ СУЧАСНОСТІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТА ВНЗ

DISCOURSE INTERACTION HUMANISTIC PARADIGM PRESENT
PROFESSIONAL EDUCATION AND LITERARY TEXT AS BASIS OF FORMING
MODERNITY OF KULTURAL COMPETENCE OF STUDENTS UNIVERSITIES

Якубовська М. С.

*кандидат філологічних наук, доцент
Українська академія книгодрукування, Львів*

Yakubovskaya M. S.

*candidate of philological sciences, associate professor the Ukrainian academy of book-printing,
Lvov*

Анотація. Впровадження сучасних педагогічних технологій визначається тим, що сучасна парадигма професійної освіти потребує свого вдосконалення. Дослідження пропонує шляхи розв'язання важливої проблеми сучасної професійної освіти: формування культурологічної компетентності сучасного студента як основи компетентісно-орієнтованої парадигми сучасної професійної освіти, розглядається дискурс взаємодії гуманістичної парадигми нинішньої професійної освіти і літературного тексту сучасності (на прикладі літературної творчості Лілії Золотоноші)

Об'єкт дослідження – процес професійної підготовки студента ВНЗ технічного профілю.

Мета роботи – на основі розгляду творчості письменниці Лілії Золотоноші досліджується взаємодія гуманістичної парадигми нинішньої професійної освіти і літературного тексту сучасності.

Методи дослідження – теоретичні: аналіз (історичний, порівняльний, ретроспективний), узагальнення, систематизація, порівняння та зіставлення різних поглядів на досліджувану проблему; розгляд теоретичних питань з метою визначення поняттєво-категоріального апарату; розробка моделі змісту культурологічної підготовки студента ВНЗ технічного профілю та її науково-методична реалізація; емпіричні: діагностування (анкетування, опитування, бесіда, інтерв'ю, тестування, діалог), обсерваційні (спостереження, метод самооцінки) для виявлення рівня готовності до здійснення професійної діяльності за різними показниками; педагогічний експеримент для виявлення ефективності реалізації моделі культурологічної підготовки); методи математичної статистики для кількісного та якісного аналізу емпіричних даних.

Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження – пошук оптимальної технології формування культурологічної компетентності студентів ВНЗ технічного профілю на основі розгляду творчості письменниці Лілії Золотоноші досліджується взаємодія гуманістичної парадигми нинішньої професійної освіти і літературного тексту сучасності.

Ключові слова: системний, компетентісний, особистісно-діяльнісний, культурологічний та аксіологічний методи, культурологічна компетентність, професійна освіта.

Abstract. The introduction of modern educational technologies is determined that the current paradigm of vocational education needs to be improved. Study offers solutions to important problems of modern vocational education: the formation of cultural competence as the basis of modern student competency-oriented paradigm of modern vocational education, discourse interaction is considered humanistic paradigm of current vocational education and contemporary literary text (for example, literary works Lilies Zolotonosha)

The object of study - the process of training university students technical profile.

Purpose - consideration based creative writer Lily Zolotonosha investigate the interaction of humanistic paradigm of current vocational education and contemporary literary text.

Methods - Theoretical: analysis (historical, comparative, retrospective), generalization, ordering, comparing and matching different views on studying the problem; consideration of theoretical